SCIENCE
PROBLEMS.UZ

ISSN 2181-1342

Actual problems of social and humanitarian sciences
Актуальные проблемы социальных и гуманитарных наук

Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari

3/S-son (4-jild)

2024

ISSN: 2181-1342 (Online)
Сайт: https://scienceproblems.uz
DOI: 10.47390/SPR1342V4SI3Y2024

SCIENCEPROBLEMS.UZ

ИЖТИМОИЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИНГ ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ

№ S/3(4) - 2024

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО-ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

ТОШКЕНТ-2024

БОШ МУҲАРРИР:

Исанова Феруза Тулқиновна

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:

07.00.00-ТАРИХ ФАНЛАРИ:

Юлдашев Анвар Эргашевич – тарих фанлари доктори, сиёсий фанлар номзоди, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Мавланов Уктам Махмасабирович – тарих фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Хазраткулов Аброр – тарих фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети.

Турсунов Равшан Нормуратович – тарих фанлари доктори, Ўзбекистон Миллий Университети;

Холикулов Ахмаджон Боймахамматович – тарих фанлари доктори, Ўзбекистон Миллий Университети;

Габриэльян Софья Ивановна – тарих фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон Миллий Университети.

08.00.00-ИҚТИСОДИЁТ ФАНЛАРИ:

Карлибаева Рая Хожабаевна – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Насирходжаева Дилафруз Сабитхановна – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Остонокулов Азамат Абдукаримович – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Тошкент молия институти;

Арабов Нурали Уралович – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Худойқулов Садирдин Каримович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Азизов Шерзод Ўктамович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон Республикаси Божхона институти;

Хожаев Азизхон Саидалохонович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Фарғона политехника институти

Холов Актам Хатамович – иқтисодиёт фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Шадиева Дилдора Хамидовна – иқтисодиёт фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент в.б, Тошкент молия институти;

Шакаров Қулмат Аширович – иқтисодиёт фанлари номзоди, доцент, Тошкент ахборот технологиялари университети

09.00.00-ФАЛСАФА ФАНЛАРИ:

Ҳакимов Назар Ҳакимович – фалсафа фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Яхшиликов Жўрабой – фалсафа фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Ғайбуллаев Отабек Мухаммадиевич – фалсафа фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат чет тиллар институти;

Саидова Камола Усканбаевна – фалсафа фанлари доктори, “Tashkent International University of Education” халқаро университети;

Ҳошимхонов Мўмин – фалсафа фанлари доктори, доцент, Жиззах педагогика институти;

Ўроқова Ойсулув Жамолиддиновна – фалсафа фанлари доктори, доцент, Андижон давлат тиббиёт институти, Ижтимоий-гуманитар фанлар кафедраси мудири;

Носирходжаева Гулнора Абдукаххаровна – фалсафа фанлари номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Турдиев Бехруз Собирович – фалсафа фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент, Бухоро давлат университети.

10.00.00-ФИЛОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Ахмедов Ойбек Сапорбаевич – филология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Кўчимов Шухрат Норқизилович – филология фанлари доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Ҳасанов Шавкат Аҳадович – филология фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Бахронова Дилрабо Келдиёровна – филология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Мирсанов Ғайбулло Қулмуродович – филология фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат чет тиллар институти;

Салахутдинова Мушарраф Исамутдиновна – филология фанлари номзоди, доцент, Самарқанд давлат университети;

Кучкаров Рахман Урманович – филология фанлари номзоди, доцент в/б, Тошкент давлат юридик университети;

Юнусов Мансур Абдуллаевич – филология фанлари номзоди, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Саидов Улугбек Арипович – филология фанлари номзоди, доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси.

12.00.00-ЮРИДИК ФАНЛАР:

Ахмедшаева Мавлюда Ахатовна – юридик фанлар доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Мухитдинова Фирюза Абдурашидовна – юридик фанлар доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Эсанова Замира Нормуротовна – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган юрист, Тошкент давлат юридик университети;

Ҳамроқулов Баҳодир Мамашарифович – юридик фанлар доктори, профессор в.б., Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети;

Зулфиқоров Шерзод Хуррамович – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Жамоат хавфсизлиги университети;

Хайитов Хушвақт Сапарбаевич – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Асадов Шавкат Ғайбуллаевич – юридик фанлар доктори, доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Утемуратов Махмут Ажимуратович – юридик фанлар номзоди, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Сайдуллаев Шахзод Алиханович – юридик фанлар номзоди, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Ҳакимов Комил Бахтиярович – юридик фанлар доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Юсупов Сардорбек Баходирович – юридик фанлар доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Амиров Зафар Актамович – юридик фанлар бўйича фалсафа доктори (PhD), Ўзбекистон Республикаси Судьялар олий кенгаши ҳузуридаги Судьялар олий мактаби;

Жўраев Шерзод Юлдашевич – юридик фанлар номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Бабаджанов Атабек Давронбекович – юридик фанлар номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Раҳматов Элёр Жумабоевич - юридик фанлар номзоди, Тошкент давлат юридик университети;

13.00.00-ПЕДАГОГИКА ФАНЛАРИ:

Хашимова Дильдархон Уринбоевна – педагогика фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Ибрагимова Гулнора Хавазматовна – педагогика фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Закирова Феруза Махмудовна – педагогика фанлари доктори, Тошкент ахборот технологиялари университети ҳузуридаги педагогик кадрларни қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш тармоқ маркази;

Каюмова Насиба Ашуровна – педагогика фанлари доктори, профессор, Қарши давлат университети;

Тайланова Шохида Зайниевна – педагогика фанлари доктори, доцент;

Жуманиёзова Муҳайё Тожиевна – педагогика фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Ибрахимов Санжар Урунбаевич – педагогика фанлари доктори, Иқтисодиёт ва педагогика университети;

Жавлиева Шахноза Баходировна – педагогика фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), Самарқанд давлат университети;

Бобомуротова Латофат Элмуродовна - педагогика фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), Самарқанд давлат университети.

19.00.00-ПСИХОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Каримова Васила Маманосировна – психология фанлари доктори, профессор, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети;

Ҳайитов Ойбек Эшбоевич – Жисмоний тарбия ва спорт бўйича мутахассисларни қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш институти, психология фанлари доктори, профессор

Умарова Навбаҳор Шокировна – психология фанлари доктори, доцент, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети, Амалий психологияси кафедраси мудири;

Атабаева Наргис Батировна – психология фанлари доктори, доцент, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети;

Шамшетова Анжим Карамаддиновна – психология фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Қодиров Обид Сафарович – психология фанлари доктори (PhD), Самарканд вилоят ИИБ Тиббиёт бўлими психологик хизмат бошлиғи.

Содиқова Шоҳида Мархабоевна – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон халқаро ислом академияси.

22.00.00-СОЦИОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Латипова Нодира Мухтаржановна – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон миллий университети кафедра мудири;

Сеитов Азамат Пўлатович – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон миллий университети;

23.00.00-СИЁСИЙ ФАНЛАР

Назаров Насриддин Атақулович –сиёсий фанлар доктори, фалсафа фанлари доктори, профессор, Тошкент архитектура қурилиш институти;

Бўтаев Усмонжон Хайруллаевич –сиёсий фанлар доктори, доцент, Ўзбекистон миллий университети кафедра мудири.

ОАК Рўйхати

Мазкур журнал Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Олий аттестация комиссияси Раёсатининг 2022 йил 30 ноябрдаги 327/5-сон қарори билан тарих, иқтисодиёт, фалсафа, филология, юридик ва педагогика фанлари бўйича илмий даражалар бўйича диссертациялар асосий натижаларини чоп этиш тавсия этилган илмий нашрлар рўйхатига киритилган.

Ижтимоий-гуманитар фанларнинг долзарб муаммолари” электрон журнали 2020 йил 6 август куни 1368-сонли гувоҳнома билан давлат рўйхатига олинган.

Муассис: “SCIENCEPROBLEMS TEAM” масъулияти чекланган жамияти

Таҳририят манзили:

100070. Тошкент шаҳри, Яккасарой тумани, Кичик Бешёғоч кўчаси, 70/10-уй. Электрон манзил: scienceproblems.uz@gmail.com

Боғланиш учун телефонлар:

(99) 602-09-84 (telegram).

IJTIMOIY-GUMANITAR FANLARNING
DOLZARB MUAMMOLARI
4-jild, 3-maxsus son (May, 2024). -430 bet.

MUNDARIJA

07.00.00 – TARIX FANLARI

Tillaxodjayeva Hurshida Djumavayevna
TURKISTONDA OILA VA NIKOH MUNOSABATLARINUNG O'ZIGA XOS JIHATLARI VA ROSSIYA IMPERIYASI BOSQINIDAN KEYIN MINTAQADA YUZ BERGAN DEMOGRAFIK JARAYONLAR 16-24

A'zamova Mahliyo Panji qizi
ARIYANAM VAYJA GEOGRAFIK NOM TARIXI 25-29

Xoʻjageldiyev Ibodulla Mamaradjab o`g`li
DEMOGRAFIK XAVF XATARNI PAYDO QILADIGAN SHART – SHAROIT VA OMILLAR 30-34

Norboyev Sarvar Qahramon o'g'li
SUGʻD TARIXIY GEOGRAFIYASIGA DOIR MULOHAZALAR (AHAMONIYLAR DAVRI MISOLIDA) 35-39

Boboqulov Oxunjon Axmat oʻgʻli
OʻZBEKISTON SSR NING AFRIKA DAVLATLARI BILAN ILMIY-TEXNIKAVIY HAMKORLIGI 40-44

Салаев Ихтиёр Бахтиёрович
ХОРАЗМ ИМОРАТСОЗЛИГИДА ҒИШТНИНГ ТАЙЁРЛАНИШ УСУЛЛАРИ 45-49

Бабажанова Дилрабо Ражаповна
"ЁДГОРГА ЕТИШИНГ!" 50-56

Тўйчибоев Баходир Босимович, Абдуматов Алишер Ахматкулович
АКАДЕМИК АБДУЛАҲАД МУҲАММАДЖОНОВ ФАОЛИЯТИДА МИЛЛИЙ ЎЗЛИКНИ АНГЛАШ МАСАЛАСИ 57-61

Atavullayeva Shaxlo Musoyevna
YANGI O'ZBEKISTON TARAQQIYOTIDA OMMAVIY AXBOROT VOSITALARINING ROLI........ 62-66

Xolliyev Azizbek Goʻzalovich
ROSSIYA TASHQI IQTISODIY ALOQALARINING MOLIYAVIY JIHATLARI (XIX ASRNING OXIRGI CHORAGI - XX ASR BOSHI) 67-73

08.00.00 – IQTISODIYOT FANLARI

Toʻychiyev Elnurjon Kosim oʻgʻli
RIVOJLANAYOTGAN MAMLAKATLARDA MOLIYAVIY XIZMATLARDAN FOYDALANISH IMKONIYATLARI: MIKROMOLIYALASHTIRISH, FINTECH VA INNOVATSION MOLIYAVIY MAHSULOTLARNING ROLINI OSHIRISH 74-79

Зарипов Хуршид Закир ўғли
ХОРАЗМ ВИЛОЯТИДА ИНСОН КАПИТАЛИНИНГ РИВОЖЛАНИШИ ВА УНДАН САМАРАЛИ ФОЙДАЛАНИШ ДАРАЖАСИНИ БАҲОЛАШ ЙЎЛЛАРИ 80-86

Pazildinov Muxiddin Maxammadin oʻgʻli
OʻZBEKISTONDA ELEKTRON TIJORATNING RIVOJLANISH TENDENSIYALARI 87-100

Aytiyeva Sevara Allaberdiyevna
OʻZBEKISTONDA KICHIK TADBIRKORLIK SUBʼEKTLARI TOMONIDAN YUK TASHISH XIZMATI KOʻRSATISHNING TASHKILIY-IQTISODIY ASOSLARINI TAKOMILLASHTIRISH 101-104

Isayev Atabek Djurabayevich
MONETAR REJIMLARINING TURLARI VA O'ZBEKISTONNING INFLYATSION TARGETLASHGA O'TISHI 105-112

Алиева Надирахон Абдумаликовна
ИПАКЧИЛИК КОРХОНАЛАРНИНГ ИННОВАЦИОН ФАОЛИЯТИНИ БОШҚАРИШ ЖАРАЁНИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ИМКОНИЯТЛАРИ 113-120

Ruziyev Zafar Ikramovich
KAPITAL BOZORI INFRATUZILMASINI RIVOJLANTIRISH YOʻLLARI 121-127

Azizkulov Bakhtiyar, Saifullayev Sanjarbek
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA DAVLATNING MOLIYAVIY – INVESTITSION SIYOSATI VA QABUL QILINGAN IQTISODIY ISLOHOTLAR 128-134

09.00.00 – FALSAFA FANLARI

Sultonova Shakhnoza
JADIDCHILIK HARAKATINING MILLIY TARBIYANI YUKSALTIRISHDAGI ROLI 135-140

Razzoqova Shohsanam
MARKAZIY OSIYO DINLARI 141-147

Ziyotova Adolat Ergashevna, Mamaraximov Kahramon Xaltuxtashevich
YANGI OʻZBEKISTON YOSHLARINI MAFKURAVIY TAHDIDLARDAN ASRASHNING MAʼNAVIY-MAʼRIFIY ASOSLARI 148-154

10.00.00 – FILOLOGIYA FANLARI

Кўчимов Шуҳрат Норқизилович
ЎЗБЕКИСТОНДА ДАВЛАТ ТИЛИ РИВОЖИНИНГ МУҲИМ МАСАЛАЛАРИ 155-158

Рузиева Ситора Асроровна
РОЛЬ КОНЦЕПТА «СЕМЬЯ» В ЛИНГВОКУЛЬТУРАХ ЗАПАДА И ВОСТОКА 159-163

Мирсагатова Покиза Авазбек қизи
ОБРАЗЛИ ФРАЗЕОЛОГИК БИРЛИКЛАРНИ ТАРЖИМА ҚИЛИШДАГИ МУАММОЛАР 164-170

Jurayeva Shalolaxon Xusanboyevna
MUALLIF NUTQI VA DIALOGIK NUTQ SHAKLLARINING TARIXIY ROMANLARDAGI FUNKSIYASI 171-175

Ruzibayeva Aziza Kahramanovna
J. BAYRON VA M. LERMONTOV SHEʼRLARINING QISYOSLI TAHLILI 176-179

Jovboʻriyeva Saodat Oʻktamovna
INGLIZ TILIDA PSIXOLOGIK TERMINLARNING YASALISH USULLARI TAHLILI 180-184

Qulmamatova Muattar Otabek qizi
"BOYLIK" KONSEPTINING LINGVOKULTUROLOGIK TAHLILI 185-191

Sanakulov Zayniddin
ONOMASTIKADA ONIMIZATSIYA VA APELLYATIVIZATSIYANING LINGVISTIK XUSUSIYATLARI 192-197

Saakyan Roza Yurevna, *Jalilova Lola Jalilovna*
TEODOR DRAYZERNING "BAXTIQARO KERRI" ROMANIDA PSIXOLOGIYA VA AXLOQ PRIZMASI ORQALI ISTAKNING ISTEHZOSINI O'RGANISH 198-205

Xudoyberdieva Oyjamol Muzaffarovna
OʻZBEK VA INGLIZ TILLARIDA «RAQS» TERMINOLOGIYASINING LINGVISTIK XUSUSIYATLARI 206-211

Soatmurodova Shoxista Zafar qizi
OʻZBEK TILIDA ATTORLIK LEKSIKASINING MAVZUVIY GURUHLARI 212-217

Tadjieva Mastura Fayzullaevna
BASIS OF SIMILE IN METAPHORICAL MODELS WITH THE CONCEPT "LOVE" IN ENGLISH AND UZBEK 218-222

Imamova Gulrux
JIN RIZNING "WIDE SARGASSO SEA" ASARIDA INTERTEKSTUALLIK 223-229

Nazarov Sardor Shomurodovich
INGLIZ VA OʻZBEK TILLARIDA SOʻZ BIRIKMALARINING SINTAKTIK MUNOSABATLARI 230-234

Atamurodova Feruza Tashmurotovna
JON GOLSUORSINING "FORSAYTLAR HAQIDA SAGA" ASARINING EPIK TURKUMGA XOS XUSUSIYATLARI 235-239

Iskandarov Bahrom
MARTIN IDEN ASARINING JEK LONDON HAYOTIDAGI AKSI 240-243

Mustafoqulov Roʻziqul Boynazarovich
ERTAKLARDA AN'ANAVIY TASVIRLAR 244-251

Kuvonov Zarifjon Maxsiddin o'g'li
NEMIS TILIDAGI QORA VA OQ RANG KOMPONENTLI FRAZEOLOGIZMLARNING O'ZBEK TILIGA BERILISHI VA ULARNING SEMANTIK TADQIQI 252-256

Djabbarova Shoira Boltaevna
MUQOBILSIZ LEKSIKANING TARJIMA MUAMMOSI: LINGVOMADANIY TAHLIL 257-260

Haydarova Kamola Davranovna
TURLI TIZIMLI TILLARDA OLMA LEKSEMASINING QIYOSIY-CHOGʻISHTIRMA TAHLILI 261-264

Bektemirov Zohid Nodirovich
HOZIRGI ZAMON NEMIS TILIDA ILOVALI ELEMENTLARNING LINGVOPRAGMATIK XUSUSIYATLARI 265-269

Murtazaeva Xadicha Nuriddinovna
TERMINOLOGIYA TADQIQOT OBYEKTI SIFATIDA 270-273

Xudoynazarova O‘g‘lonoy Allamurodovna
DINIY BARQAROR BIRLIKLARNING SEMANTIK XUSUSIYATLARI 274-277

Bazarova Ziyoda Eshbaevna
ZAMONAVIY LINGVISTIK TADQIQOTLARDA BADIIY MATN MUALLIFI OBRAZINING O’RGANILISHI 278-282

Abdulvohidova Nafisa Serobjon qizi
AVIATSIYAGA OID TERMINLARNING LEKSIKOGRAFIK XUSUSIYATLARI (INGLIZ VA O‘ZBEK TILLARI MISOLIDA) 283-286

Sultonqulova Feruza Bobonazarovna
AN’ANAVIY TOSH OBRAZINING TALQINLARI XUSUSIDA 287-291

Abduganiyeva Djamilya Rustamovna, Malik Hodjaev
KETMA-KET TARJIMADA KOGNITIV YONADSHUVI VA ESLAB QOLISH USULLARI......... 292-296

Amanbaeva Dilsora
«BURCH» KONSEPTINING ETNIK, MILLIY-MADANIY TALQINI 297-300

12.00.00 – YURIDIK FANLAR

Abdullayeva Sabohat Asatullo qizi
BLOKCHEYN KRIMINALISTIKASI: MARKAZSIZLASHTIRISH DAVRIDA KIBER JINOYATLARNI TERGOV QILISHDA ZAMONAVIY YONDASHUV 301-308

Mirzakarimova Dilafruz Danyorovna
KIBERXAVFSIZLIK VA KIBERMAKONDA YURISDIKSIYA CHEGARALARINI BELGILASHNING ILMIY NAZARIY MASALALARI 309-315

Raxmatova Xonzodabegim Utkir qizi
KIBER HUQUQ SOHASIDAGI YURISDIKSIYA VA XALQARO HAMKORLIKNING NAZARIY-HUQUQIY ASOSLARI 316-323

G‘ulomov Shohruh Islomjon o‘g‘li
METAVERSE PLATFORMALARIDA SHAXSIY MA'LUMOTLAR VA MAXFIYLIK MASALALARI 324-330

Baxromova Laylo Rayim kizi
O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA SAYLOV TIZIMINING O‘ZIGA XOS XUSUSIYATLARI 331-336

13.00.00 – PEDAGOGIKA FANLARI

Сафарова Замира Михлиевна
ФОРМИРОВАНИЕ ЛИНГВОКУЛЬТУРНОЙ КОМПЕТЕНЦИИ У УЧАЩИХСЯ 10-11-Х КЛАССОВ СРЕДСТВАМИ НАЦИОНАЛЬНО-ПРЕЦЕДЕНТНЫХ ТЕКСТОВ 337-342

Нурманов Абдиназар Ташбаевич, Каримов Мусулмонкул Бахриддинович
ПРАКТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ПОДГОТОВКИ БУДУЩЕГО УЧИТЕЛЯ РУССКОГО ЯЗЫКА К ТЕХНОЛОГИИ И ТЕХНИКЕ ЭФФЕКТИВНОГО ОБЩЕНИЯ 343-347

Abdullayev Dilshod Xamidullo o’g’li
BOLALARDA EGILUVCHANLIK VA CHAQQONLIK SIFATLARINI RIVOJLANTIRISH 348-352

Xayritdinov Otabek Murotjon o‘g‘li
MADANIY ANTROPOLOGIYANING GUMANITAR FANLAR INTEGRATORI SIFATIDAGI

O‘RNI 353-357

Kalmenov Jalg’asbay Sarsenbaevich, Ibadullaeva Zamira Kuanishovna
MUSIQA FANI DARSIDA PEDAGOGIK METOD VA KASBIY MAHORATI 358-361

Bekchanova Nilufar Boltaboyevna
TABIIY FANLARNI O‘QITISHDA TALABALARNING IJODIY QOBILIYATLARINI RIVOJLANTIRISHGA YORDAM BERUVCHI OMILLAR 362-367

Ibragimova Dildora
MAXSUS MAQSADLARDA INGLIZ TILINI O'RGANISH VA O'RGATISH JARAYONIDA TEXNIKA OLIY O'QUV YURTLARI O'QITUVCHILARINING PEDAGOGIK KOMPETENTSIYASINI RIVOJLANTIRISH 368-371

Kamalova Dilnavoz Ixtiyorovna
FIZIKA VA ASTRONOMIYA FANLARINI O’QITISHDA – EKSKURSIYANING O’RNI 372-377

Soyibnazarov Abbosjon Ikromjonovich
FIZIKA FANIDAN MASALALAR YECHISHDA SIMULYATOR DASTURLARIDAN FOYDALANISH 378-383

Хисматова Халиса Фаитовна
ВИКТОРИНА ПО КОЛЛОИДНОЙ ХИМИИ: РАЗВИВАЕМ ЛОГИЧЕСКОЕ МЫШЛЕНИЕ СТУДЕНТОВ 384-389

Toshboyeva Barnoxon
BOSHLANG'ICH SINF O'QUVCHILARIGA CHET TILLARI O'QITISHNING PSIXOLOGIK-METODOLOGIK KONTSEPTSIYASI 390-393

Shirnazarova Zamira Allaberdiyevna
MADANIYATLARARO MULOQOT KOMPETENSIYASINING LINGVODIDAKTIK AHAMIYATI 394-399

Уралова Нурхон Махадовна
ШАХСГА ЙЎНАЛТИРИЛГАН ТАЪЛИМ АСОСИДА МАКТАБГАЧА ТАЪЛИМ ТАШКИЛОТЛАРИДА ТАЪЛИМ-ТАРБИЯ ЖАРАЁНИНИ АМАЛГА ОШИРИШ 400-404

Бердиева Ойгул Бекмуратовна
НОЕВКЛИД ГЕОМЕТРИЯЛАР ЭЛЕМЕНТЛАРИ ЁРДАМИДА МАТЕМАТИКА ЎҚИТУВЧИЛАРИНИ КАСБИЙ МЕТОДИК ТАЙЁРЛАШ 405-411

Choriqulov Rustamjon Ibodullo o‘g‘li
TALABALARDA MUSTAQIL TALIM KO’NIKMALARINI O’ZLASHTIRISHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISHNING ZAMONAVIY KO’RINISHI 412-416

Beknayeva Shaxnoza Vladimirovna
MAKTABGACHA TA’LIM TASHKILOTLARIDA INSON RESURSLARINI BOSHQARISHDA INNOVATSION JARAYONLAR 417-423

Бурхиев Олимжон Бобоевич
СИСТЕМА ПРИМЕНЕНИЯ ИНФОРМАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ КАК СРЕДСТВО ПОВЫШЕНИЯ КАЧЕСТВА ОБРАЗОВАНИЯ В ВУЗЕ 424-429

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES
Volume 4, Special Issue 3 (may, 2024). -430 p.

CONTENTS

07.00.00 – HISTORICAL SCIENCES

Tillakhodjayeva Hurshida Djumavayevna
FEATURES OF FAMILY AND MARRIAGE RELATIONS IN TURKESTAN AND DEMOGRAPHIC PROCESSES IN THE REGION AFTER THE INVASION OF THE RUSSIAN EMPIRE 16-24

A'zamova Mahliyo Panji kizi
HISTORY OF ARIYANAM VAYJA GEOGRAPHICAL NAME 25-29

Khojageldiyev Ibodulla Mamaradjab ogli
DEMOGRAPHIC PERIL CAUSES DANGER CONDITION - CONDITIONS AND FACTORS 30-34

Norboyev Sarvar Kaxramon ugli
REMARKS ON THE HISTORICAL GEOGRAPHY OF SUGDH (IN THE CASE OF THE ACHAEMENID ERA) 35-39

Babakulov Okhunjon Akhmat ogli
SCIENTIFIC-TECHNICAL COOPERATION OF THE UZBEKISTAN SSR WITH AFRICAN COUNTRIES 40-44

Salaev Ikhtiyor Bakhtiyorovich
METHODS OF MAKING BRICKS IN KHOREZM ARCHITECTURE 45-49

Babajanova Dilrabo Rajapovna
"FOLLOW TO YADGAR!" 50-56

Tuychiboev Bakhodir Bosimovich, Abdumatov Alisher Akhmatkulovich
THE ISSUE OF UNDERSTANDING NATIONAL IDENTITY IN THE ACTIVITY OF ACADEMIC ABDULAHAD MUHAMMADJONOV 57-61

Atavullayeva Shakhlo Musayevna
THE ROLE OF THE MEDIA IN THE DEVELOPMENT OF THE NEW UZBEKISTAN 62-66

Kholliev Azizbek Guzalovich
FINANCIAL ASPECTS OF RUSSIA'S EXTERNAL ECONOMIC LINKS (LAST QUARTER OF THE 19th CENTURY - BEGINNING OF THE 20th CENTURY) 67-73

08.00.00 – ECONOMIC SCIENCES

Tuychiyev Elnurjon Kosimovich
OPPORTUNITIES TO USE FINANCIAL SERVICES IN DEVELOPING COUNTRIES: ENHANCING THE ROLE OF MICROFINANCE, FINTECH AND INNOVATIVE FINANCIAL PRODUCTS 74-79

Zaripov Khurshid Zakir ogli
WAYS TO ASSESS THE DEVELOPMENT OF HUMAN CAPITAL AND THE LEVEL OF EFFECTIVE USE OF IT IN KHORAZM REGION 80-86

Pazildinov Mukhiddin Makhammedin ogli
DEVELOPMENT TENDENCIES OF ELECTRONIC COMMERCE IN UZBEKISTAN 87-100

Aytiyeva Sevara Allaberdiyevna
IMPROVEMENT OF THE ORGANIZATIONAL AND ECONOMIC FUNDAMENTALS OF THE PROVISION OF CARGO TRANSPORTATION SERVICES BY SMALL BUSINESS SUBJECTS IN UZBEKISTAN 101-104

Isaev Atabek Djurabayevich
TYPES OF MONETARY REGIMES AND UZBEKISTAN'S TRANSITION TO INFLATION TARGETING 105-112

Alieva Nadirakhan Abdumalikovna
OPPORTUNITIES FOR DEVELOPING THE MANAGEMENT PROCESS OF INNOVATION ACTIVITIES IN SERIKING ENTERPRISES 113-120

Ruziev Zafar Ikramovich
WAYS TO DEVELOP CAPITAL MARKET INFRASTRUCTURE 121-127

Azizkulov Bakhtiyar, Saifullayev Sanjarbek
STATE FINANCIAL - INVESTMENT POLICY AND ACCEPTED ECONOMIC REFORMS IN THE DIGITAL ECONOMY 128-134

09.00.00 – PHILOSOPHICAL SCIENCES

Sultonova Shakhnoza
THE ROLE OF THE JADIDISM MOVEMENT IN PROMOTING NATIONAL EDUCATION 135-140

Razzakova Shahsanam
THE RELIGIONS OF CENTRAL ASIA 141-147

Ziyotova Adolat Ergashevna, Mamarakhimov Khakhramon Khaltukhtashevich
THE SPIRITUAL AND EDUCATIONAL BASIS OF PROTECTING YOUNG PEOPLE OF NEW UZBEKISTAN FROM IDEOLOGICAL THREAT 148-154

10.00.00 – PHILOLOGICAL SCIENCES

Kuchimov Shukhrat Norkizilovich
IMPORTANT ISSUES OF STATE LANGUAGE DEVELOPMENT IN UZBEKISTAN 155-158

Ruzieva Sitora Asrorovna
THE ROLE OF THE CONCEPT “FAMILY” IN THE LINGUOCULTURES OF THE WEST AND EAST 159-163

Mirsagatova Pokiza Avazbek kizi
DIFFICULTIES IN TRANSLATING FIGURATIVE PHRASEOLOGICAL UNITS 164-170

Jurayeva Shalolakhan Khusanboyevna
THE FUNCTION OF THE AUTHOR’S SPEECH AND DIALOGICAL FORMS OF SPEECH IN HISTORICAL NOVELS 171-175

Ruzibayeva Aziza Kahramanovna
COMPARATIVE ANALYSIS OF J. BYRON AND M. LERMONTOV’S POETRY 176-179

Jovboʻriyeva Saodat Oʻktamovna
ANALYSIS OF FORMING PSYCHOLOGICAL TERMS IN ENGLISH 180-184

Qulmamatova Muattar Otabek qizi
LINGUOCULTURALOGICAL ANALYSIS OF THE CONCEPT OF "WEALTH" 185-191

Sanakulov Zayniddin
LINGUISTIC CHARACTERISTICS OF PROPRIALISATION AND APPELLATIVISATION IN ONOMASTICS 192-197

Saakyan Roza Yurevna, Jalilova Lola Jalilovna
EXPLORATION OF IRONY OF DESIRES THROUGH THE LENS OF PSYCHOLOGY AND MORALITY IN THEODORE DREISER'S NOVEL "SISTER CARRIE 198-205

Khudoyberdieva Oyjamol Muzaffarovna
LINGUISTIC FEATURES OF «DANCE» TERMINOLOGY IN UZBEK AND ENGLISH 206-211

Soatmurodova Shoxista Zafar qizi
THEMATIC GROUPS OF THE PERFUMERY LEXICON IN THE UZBEK LANGUAGE 212-217

Tadjieva Mastura Fayzullaevna
BASIS OF SIMILE IN METAPHORICAL MODELS WITH THE CONCEPT "LOVE" IN ENGLISH AND UZBEK 218-222

Imamova Gulrukh
EXPLORING INTERTEXTUALITY IN JEAN RHYS "WIDE SARGASSO SEA 223-229

Nazarov Sardor Shomurodovich
SYNTACTIC RELATIONSHIPS OF WORD COMBINATIONS IN ENGLISH AND UZBEK LANGUAGES 230-234

Atamurodova Feruza Tashmurotovna
FEATURES OF JOHN GALSWORTHY'S EPIC SERIES THE FORSYTH SAGA 235-239

Iskandarov Bahrom
MARTIN EDEN'S REFLECTION ON THE LIFE OF JACK LONDON 240-243

Ruzikul Mustafokulov Boynazarovich
TRADITIONAL IMAGES IN FAIRY TALES 244-251

Kuvonov Zarifjon Maxsiddin o'g'li
TRANSLATION OF GERMAN BLACK AND WHITE PHRASEOLOGISMS INTO UZBEK LANGUAGE AND THEIR SEMANTIC ANALYSIS 252-256

Djabbarova Shoira Boltaevna
THE TRANSLATION PROBLEM OF NON-EQUIVALENT LEXICON: A LINGUOCULTURAL ANALYSIS 257-260

Haydarova Kamola Davranovna
COMPARATIVE-CONTRASTIVE ANALYSIS OF THE APPLE LEXEM IN DIFFERENT SYSTEMIC LANGUAGES 261-264

Bektemirov Zohid Nodirovich
LINGUOPRAGMATIC PROPERTIES OF ADJUNCTIVE ELEMENTS IN MODERN GERMAN 265-269

Murtazaeva Xadicha Nuriddinovna
TERMINOLOGY AS AN OBJECT OF RESEARCH 270-273

Khudoynazarova Oglonoy Allamurodovna
SEMANTIC CHARACTERISTICS OF RELIGIOUS STABLE UNITS 274-277

Bazarova Ziyoda Eshbaevna
THE STUDY OF THE PROBLEM OF THE IMAGE OF THE AUTHOR OF A LITERARY TEXT IN MODERN LINGUISTIC RESEARCH 278-282

Abdulvohidova Nafisa Serobjon qizi
LEXICOGRAPHIC CHARACTERISTICS OF AVIATION TERMS (IN THE EXAMPLE OF ENGLISH AND UZBEK LANGUAGES) 283-286

Sultankulova Feruza Bobonazarovna
ON THE INTERPRETATIONS OF THE TRADITIONAL STONE IMAGE 287-291

Abduganiyeva Djamilya Rustamovna, Malik Hodjaev
COGNITIVE PROCESSING AND MEMORY TECHNIQUES IN CONSECUTIVE INTERPRETATION 292-296

Amanbaeva Dilsora
СИСТЕМА ПРИМЕНЕНИЯ ИНФОРМАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ КАК СРЕДСТВО ПОВЫШЕНИЯ КАЧЕСТВА ОБРАЗОВАНИЯ В ВУЗЕ 297-300

12.00.00 – LAW

Abdullayeva Sabokhat Asatullo qizi
BLOKCHEYN FORENSICS: A MODERN APPROACH TO CYBER CRIME INVESTIGATION IN AN ERA OF DECENTRALIZATION 301-308

Mirzakarimova Dilafruz Danyorovna
SCIENTIFIC THEORETICAL ISSUES OF DETERMINING THE BOUNDARIES OF JURISDICTION IN CYBER SECURITY AND CYBER SPACE 309-315

Rakhmatova Khanzodabegim Utkir kizi
THEORETICAL-LEGAL BASIS OF JURISDICTION AND INTERNATIONAL COOPERATION IN THE FIELD OF CYBER LAW 316-323

Gulomov Shokhrukh Islomjon ogli
PERSONAL INFORMATION AND PRIVACY ISSUES ON THE METAVERSE PLATFORMS..324-330

Bakhromova Laylo Rayim kizi
SPECIFIC CHARACTERISTICS OF THE ELECTION SYSTEM IN THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN 331-336

13.00.00 – PEDAGOGICAL SCIENCES

Safarova Zamira Mihlievna
FORMATION OF LINGUOCULTURAL COMPETENCE IN STUDENTS OF 10-11TH GRADES BY MEANS OF NATIONAL PRECEDENT TEXTS 337-342

Nurmanov Abdinazar Tashbaevich, Karimov Musulmonkul Bakhriddinovich
PRACTICAL ASPECTS OF PREPARING A FUTURE RUSSIAN LANGUAGE TEACHER FOR TECHNOLOGY AND EFFECTIVE COMMUNICATION TECHNIQUES 343-347

Abdullayev Dilshod Xamidullo o'g'li
DEVELOPING FLEXIBILITY AND RESILIENCE IN CHILDREN 348-352

Khayritdinov Otabek Murotjon ogli
THE ROLE OF CULTURAL ANTHROPOLOGY AS AN INTEGRATOR IN THE SYSTEM OF HUMANITIES 353-357

Kalmenov Jalgasbay Sarsenbaevich, Ibadullaeva Zamira Kuanishovna
PEDAGOGICAL METHOD AND PROFESSIONAL SKILLS IN A MUSIC LESSON 358-361

Bekchanova Nilufar Boltaboyevna
FACTORS HELPING TO DEVELOP STUDENTS CREATIVE SKILLS IN NATURAL SCIENCE TEACHING 362-367

Ibragimova Dildora
DEVELOPMENT OF PEDAGOGICAL COMPETENCE OF TEACHERS OF TECHNICAL UNIVERSITIES IN THE PROCESS OF LEARNING AND TEACHING ENGLISH FOR SPECIAL PURPOSES 368-371

Kamalova Dilnavoz Ikhtiyorovna
THE ROLE OF THE EXCURSION IN TEACHING THE SCIENCES OF PHYSICS AND ASTRONOMY 372-377

Soyibnazarov Abbosjon Ikromjonovich
USING SIMULATION PROGRAMS IN SOLVING PHYSICS PROBLEMS 378-383

Khalisa Faitovna Khismatova
QUIZ ON COLLOIDAL CHEMISTRY: DEVELOPING LOGICAL THINKING OF STUDENTS 384-389

Toshboyeva Barnoxon
PSYCHOLOGICAL AND METHODOLOGICAL CONCEPT OF TEACHING FOREIGN LANGUAGES TO PRIMARY SCHOOL CHILDREN 390-393

Shirnazarova Zamira Allaberdiyevna
LINGUODIDACTIC SIGNIFICANCE OF INTERCULTURAL COMPETENCE 394-399

Uralova Nurkhan Makhadovna
IMPLEMENTATION OF THE EDUCATIONAL PROCESS IN PRESCHOOL EDUCATIONAL ORGANIZATIONS ON THE BASIS OF PERSONALITY-ORIENTED EDUCATION 400-404

Berdieva Aygul Bekmuratovna
PROVIDING PROFESSIONAL METHODICAL TRAINING OF MATHEMATICS TEACHERS WITH THE HELP OF ELEMENTS OF NON–EUCLIDEAN GEOMETRIES 405-411

Choriqulov Rustamjon Ibodullo oʻgʻli
MODERN VIEW OF THE USE OF DIGITAL TECHNOLOGIES IN MASTERING INDEPENDENT LEARNING SKILLS IN STUDENTS 412-416

Beknayeva Shaxnoza Vladimirovna
INNOVATION PROCESSES IN HUMAN RESOURCE MANAGEMENT IN PRESCHOOL EDUCATIONAL ORGANIZATIONS 417-423

Burkhiev Olimjon Boboevich
SYSTEM OF APPLICATION OF INFORMATION TECHNOLOGY AS A MEANS OF IMPROVING THE QUALITY OF EDUCATION IN A UNIVERSITY 424-429

SCIENCE PROBLEMS.UZ

Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari
Actual Problems of Humanities and Social Sciences
Volume 4 | Special Issue 3 | 2024
ISSN Online: 2181-1342

Received: 05 May 2024
Accepted: 10 May 2024
Published: 25 May 2024

Article / Original Paper

STATE FINANCIAL - INVESTMENT POLICY AND ACCEPTED ECONOMIC REFORMS IN THE DIGITAL ECONOMY

Azizkulov Bakhtiyar
Head of the Department of Business Management and Exact Sciences, SamSU Urgut Branch, Doctor of Philosophy in Economics

Saifullayev Sanjarbek
Samarkand State University, Urgut branch, 2nd stage student of banking and auditing

Abstract. This article analyzes the state's policy in the economic sphere and recently adopted economic reforms. The article first gives a general understanding of the current economic policy of the state. Then, it is shown how the recently adopted economic reforms are aimed at changes in the current policy environment, fiscal policy and overall economic situation. The article was built on the basis of the author's own thoughts, analysis and comments.

Key words: Economic policy, economic reform, financial policy, commercial sectors, international trade, types of reform, financial systems.

RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA DAVLATNING MOLIYAVIY – INVESTITSION SIYOSATI VA QABUL QILINGAN IQTISODIY ISLOHOTLAR

Azizkulov Baxtiyor
SamDU Urgut filiali Biznesni boshqarish va aniq fanlar kafedrasi mudiri, iqtisod fanlari boʻyicha falsafa doktori

Sayfullayev Sanjarbek
Samarqand davlat universiteti Urgut filiali bank ishi va audit yo’nalishi 2- bosqich talabasi

Annotatsiya. Bu maqolada davlatning iqtisodiy sohasidagi siyosati va so'nggi paytda qabul qilingan iqtisodiy islohotlar tahlil qilingan. Maqolada dastlab, davlatning amaldagi iqtisodiy siyosati haqida umumiy tushuncha berilgan. Keyin esa, so'nggi paytda qanday qabul qilingan iqtisodiy islohotlarning mavjud siyosati muhitidagi o'zgarishlarga, moliyaviy siyosatga va umumiy iqtisodiy holatga o'tkazishiga qaratilgan ta'sirini ko'rsatib berilgan. Maqola muallifning o'z fikrlari, tahlillari va izohlari asosida qurildi.

Kalit so’zlar: Iqtisodiy siyosat, iqtisodiy reforma, moliyaviy siyosat, tijorat tarmoqlari, xalqaro savdo, reforma turlari, moliyaviy tizimlar.

DOI: https://doi.org/10.47390/SPR1342V4SI3Y2024N18

Bugungi kunda raqamli dunyo bizning vaqtimizni qanday sarflashimizdan, pulni qanday boshqarishimizdan tortib hayotimizning har bir sohasiga kiritilgan.

“Raqamlashtirish”, ya’ni ma’lumotlarni kompyuter tiliga oʻgirish amaliyotining roli inson hayotida tobora dolzarblashib bormoqda. Biz sariq sahifalar kataloglarida emas, balki

qidiruv tizimlarida mahsulot va xizmatlarni qidiradigan raqamli iste’molchilarga aylanmoqdamiz. Endi barcha ma’lumotlar televizor, gazeta va jurnallarni almashtirgan millionlab veb-saytlarda mavjud. Elektron pochta, ijtimoiy tarmoqlar va bloglardan koʻpgina vodamlar bilan aloqa qilish va muhim ma’lumotlarni boʻlishish uchun foydalanamiz.

Hozirda davrning eng muhim oʻzgarishi sodir boʻlmoqda – oflayn rejimdan onlayn rejimga transformatsiya yoki raqamlashtirish jarayoni. Oddiy soʻzlar bilan ta’kidlaganda, raqamlashtirish jarayoni katta hajmdagi ma’lumotlarni (matn, tovush va video) birlik va nollarga, ya’ni kompyuter tushunadigan tilga tarjima qilishni oʻz ichiga oladi. Hozirgi zamonda “didjitalizatsiya” tushunchasi deyarli har bir sohaga chuqur kirib kelishga ulgurdi, bular sirasiga: – davlat xizmatlarini koʻrsatish; – biznes (tadbirkorlik); – ta’lim; – kasbga yoʻnaltirilgan mutaxassisliklar; – bozor va savdo; – bank; – jamiyat; – ishlab chiqarish; – moliya bozori; – iqtisodiyot va boshqa strategik yoʻnalishlar kiradi. Masalan, kasbga yoʻnaltirilgan mutaxassisliklar, zamonaviy terminda “HR” tizimida “raqamlash-tirish jarayoni an’anaviy kasb egalariga qarshi” degan gipoteza ham mavjud. Bu holat kadrlar, ya’ni kasbga yoʻnaltirilgan mutaxassisliklarga tegishli.

Ushbu sohani raqamlilashtirish amaliyotchilarni yollash va oʻqitish yukini kamay-tiradi. Zamonaviy AKT vositalari yordamida mutaxassislar nomzodlar bilan mobil ilovalar, ijtimoiy tarmoqlar va bulutli texnologiyalar (cloud technologies) orqali aloqa qilishlari mumkin. Masalan, suhbatdan oldin nomzod qogʻozda hamma uchun tanish boʻlgan anketani toʻldirmaydi, balki elektron shaklda uni roʻyxatdan oʻtkazadi. Shunday qilib, ish beruvchi tez muddat ichida ma’lumotlarni oladi va ishlov beradi. Mazkur holat, nafaqat davlat boshqaruvi kadrlarini saralash balki har qanday sohada ham kerakli mutaxassislarni tez, qulay va shaffof ravishda tanlab olish uchun keng imkoniyatlar yaratadi.

Biroq, zamonaviy AKT vositalaridan faol foydalanmaydigan mutaxassislar uchun ushbu talablar biroz qiyinchilik tugʻdiradi. Boshqa soʻzlar bilan ta’kidlaganda, kadrlarni ishga qabul qilish, malakasini oshirish va qayta tayyorlashda raqamlashtirish jarayoni innovatsion avtomatlashtirilgan tizimlar asosida yoʻlga qoʻyiladi, bunda: – guruhda ishlash metodini oʻrniga video-taqdimotlar; – suhbat jarayonining oʻrniga, psixologik va mutaxassislikka yoʻnaltirilgan kvestlar va keyslar; – maxsus portallar orqali oʻqitish kabi tizimlar joriy etiladi.

Bu kabi kichik islohotlar albatta oʻz natijasini mamlakat iqtisodiyotida ham aks etadi, shu sabab Oʻzbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoevning Oliy Majlisga Murojaatnomasida raqamli iqtisodiyotga faol oʻtish – kelgusi 5 yildagi eng ustuvor vazifalardan biri ekanligini ta’kidlab oʻtdi. Hatto, 2020-yilga “Ilm, ma’rifat va raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish yili”, deb nom berilgani ham, Oʻzbekistonda barcha tarmoqlarda raqamlashtirish jarayonini yanada jadallashtirishni koʻzda tutadi[2].

2019-yilning oktabr oyida Oʻzbekiston Respublikasi normativ-huquqiy hujjatlar loyihalari muhokamasi platformasiga keng ommaga taqdim etilgan “Oʻzbekiston Respublikasini 2030 yilga qadar ijtimoiy-iqtisodiy kompleks rivojlantirish konsepsiyasi” ham zamonaviy AKT vositalari yordamida mamlakatni bugungi globalizatsiya jarayonida zamon bilan hamnafas ravishda rivojlanishiga doir qator loyiha va vazifalarni koʻzda tutadi. Masalan, Oʻzbekistonda “Xavfsiz shahar” yagona apparat kompleksini joriy etish masalasi 2017 yildan buyon faol amalga oshirilib kelinayotgan boʻlsa, yuqoridagi konsepsiya doirasida mazkur loyiha innovatsion tartibda “Aqlli shahar” platformasiga transformatsiya qilinishi kutilmoqda[2]. Sanab oʻtilgan islohotlarni amalga oshirishda “Raqamli iqtisodiyotga” oʻtish masalasi dolzarb

ahamiyat kasb etib turar ekan, ushbu yoʻnalishning oʻziga xos xususiyatlarini koʻrib chiqish maqsadga muvofiq hisoblanadi.

Raqamli iqtisodiyotni 2 ta asosiy tamoyillar asosida tasavvur etish mumkin, ya'ni – samaradorlikni oshirish va "raqamli korxonalarni" yaratish. Samaradorlikni oshirish. Biznesda yoxud tadbirkorlikda ma'lumotlarni raqamlashtirish xarajatlarni kamaytiradi, foydani oshiradi va iqtisodiy rivojlanish sur'atlarini koʻtariliga olib keladi. Kompaniyalar faoliyati raqamlashtirilgandan soʻng ular oʻz texnologiyalarini iqtisodiyotning turli sohalarida ilgari surishga qodir ekanliklarini anglaydilar. Bu, oʻz navbatida, kamroq harakat talab qiladi, chunki "didjitalizatsiya" toʻsiqlarni yengib oʻtishga va iqtisodiyotning yangi segmentiga kirishga yordam beradi.

Raqamli iqtisodiyot - bu yangi biznes jarayonlar, yangi bozorlar iqtisodiyoti hisoblanadi. Raqamli texnologiyalarni keng joriy etish asosida vujudga kelishi va rivojlanishidan kelib chiqib ta'kidlash mumkinki, **"Raqamli texnologiyalar, nafaqat, mahsulot va xizmatlar sifatini oshiradi, ortiqcha xarajatlarni kamaytiradi"** Shunga koʻra, "Davlat va jamiyat boshqaruvi, ijtimoiy sohada ham raqamli texnologiyalarni keng joriy etib, natijadorlikni oshirish, bir soʻz bilan aytganda, odamlar turmushini keskin yaxshilash..."[2] raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish yoʻlidagi eng ustuvor vazifalardan hisoblanadi.

Raqamlashtirish va globallashuv bir-biridan ajralmas boʻlib, turli ma'noda chegaralar qanchalik kam boʻlsa, raqamli iqtisodiyot shunchalik tez rivojlanadi va yagona iqtisodiy makonni tashkil etadi, bundan bir-biri uchun ochilgan davlatlar naf koʻradi. Raqamli iqtisodiyot internet, shuningdek mobil va sensor tarmoqlari kabi platformalar orqali amalga oshiriladigan iqtisodiy va ijtimoiy tadbirlarni oʻz ichiga olib, mehnat unumdorligini va kompaniyalarning raqobatbardoshligini oshirish, mahsulot va xizmatlar xarajatlarini kamaytirish imkoniyatini yaratadi [3].

Shu bois, mavjud imkoniyatlardan oqilona foydalangan holda zamon talablariga mos yangi texnologiyalarni ishlab chiqarishga jalb etgan holda yuqori sifatli mahsulot yaratish va xizmatlar koʻrsatish unumdorligiga erishish, ya'ni innovatsion samaradorlikka erishish bugungi kunning eng dolzarb masalalaridan biridir.

O'zbekiston davlati o'zining iqtisodiy sohasidagi siyosatini amalga oshirayotgan ishlari mamlakatning rivojlanishini va iqtisodiyatini mustahkamlashni maqsad qilgan. O'zbekiston davlatining iqtisodiy siyosati asosan davlat iqtisodiyoti rivojlanishi, innovatsiyalar o'rnatilishi, moliyaviy barqarorlik va jamiyatning umumiy darajada boyitilishi maqsadini o'z oldiga qo'ygan. Asosiy yo'nalishlar orasida istiqbollar, tijorat, tadbirkorlik va moliyaviy soha bo'yicha iqtisodiyotni mustahkamlash keng joy tutadi.

O'zbekiston iqtisodiy sohasida strateji islohotlarni amalga oshirib kelmoqda. Bu islohotlar iqtisodiyotning diversifikatsiyasi, tijorat muhitining yanada rivojlanishi, korporativ sektor o'sishi, yoshlarning iqtisodiy faoliyati va innovatsiyalar bo'yicha yo'nalishlarni o'z ichiga oladi. Tijorat va tadbirkorlik sohasida yirik islohotlar va mudofaa chora-tadbirlari olib borilmoqda. Tarixiy tijorat yo'nalishlariga qo'shimcha qo'yilayotgan e'tibor, O'zbekistonning dunyo bo'ylab integratsiyasi va xalqaro tijoratda sarmoyalarni o'z ichiga oladi.

O'zbekiston davlati moliyaviy barqarorlikni saqlash, inflatsiyani pastga tushirish, valyuta iqtisodiyotini mustahkamlash va investitsiyalarni jalb qilish uchun samarali siyosat olib bormoqda.

Respublika iqtisodiyotiga to‘g‘ridan to‘g‘ri xorijiy investitsiyalarni jalb qilish faoliyati samaradorligini oshirish, xorijiy investorlarni mamlakatimiz imkoniyatlari va salohiyati to‘g‘risida xabardor qilish, xorijiy investitsiyalarni jalb etish va o‘zlashtirish sohasida davlat va xo‘jalik boshqaruvi organlari, mahalliy ijro hokimiyati organlari faoliyatini muvofiqlashtirishni yaxshilash, shuningdek, 2017 — 2021-yillarda O‘zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo‘nalishi bo‘yicha Harakatlar strategiyasini “Faol investitsiyalar va ijtimoiy rivojlanish yili”da amalga oshirishga oid davlat dasturida belgilangan vazifalarni amalga oshirib kelmoqda.

O'zbekiston, xalqaro savdo-hamkorlikda qatnashish, o'zaro iqtisodiy aloqalarni rivojlantirish, regional bloklar bilan hamkorlik qilish va umumiy jahon iqtisodiyoti integratsiyasiga e'tibor berish yo'nalishlariga bo'lgan e'tiborni o'z ichiga olgan davlatlardan biri hisoblanadi. Mamlakatda infrastruktura tuzilishi va rivojlanishi, transport va logistika tarmoqlarini mustahkamlash, energiya taminoti va iqtisodiy sohadagi boshqa tashkilotlarni yanada rivojlantirishga so’ngi yillarda katta e'tibor berildi.

O'zbekiston Davlatining iqtisodiy siyosati mamlakatni iqtisodiy rivojlanish yo'nalishida mustahkamlash uchun innovatsion, samarali va chuqur o'rganilgan siyosatdir. Bu siyosat, mamlakatning iqtisodiy potentsialini o'rganish, yangi sohalarni rivojlantirish va davlatning umumiy iqtisodiy holatini mustahkamlash maqsadida amalga oshiriladi.

O'zbekiston, iqtisodiy maqsadlarini olish uchun bir qator vosita, siyosat tizimlari va ko'rsatkichlarni qo'llaydi. O'zbekistonning iqtisodiy maqsadlarini olish uchun asosiy vositalardan biri iqtisodiy islohotlardir. Davlat tashkiloti iqtisodiy sohasida qabul qilingan qonunlar, investitsiya va korporativ boshqaruvni mustahkamlash yo'nalishlarida samarali ishl beradi. Yuridik tizimlar, investorlarni jalb qilish va tadbirkorlikni oshirish uchun noyob ahamiyatga ega.

Davlatning iqtisodiy maqsadlarini muvaffaqiyatli bajarish uchun yuridik muhiti sodda, barqaror va isloh qilinishi zarur. Moliyaviy tizimlar, iqtisodiyotning barqaror rivojlanishi va moliyaviy stabilitetni saqlash uchun muhimdir. Narxlar, inflatsiya va moliyaviy ko'rsatkichlar davlatning iqtisodiy sohasidagi tahlillarida yirik ahamiyatga ega bo'ladi. Tijorat tarmoqlari, mamlakatning iqtisodiyotini mustahkamlash va tadbirkorlar uchun xalqaro savdo tarmoqlariga ulanishni ta'minlashda muhim rol o'ynaydi.

Xalqaro savdo, O'zbekistonning sanoat mahsulotlarini dunyo bo'ylab sotish va xarid qilish imkoniyatini oshiradi. Shuningdek, tadbirkorlar uchun xalqaro tijorat bo'yicha qo'llaniladigan qo'llanmalar va imtiyozlar beradi. Korporativ boshqaruv tizimi, tadbirkorlik sektoriga samarali boshqaruv tashkil etish va tadbirkorlar bilan hissa-kushishni kuchaytirish uchun muhimdir.

Tadbirkorlar va korporatsiyalar o'rtasidagi islohotlar, investitsiyalarni jalb qilish, innovatsiyalarni olib borish va moliyaviy faoliyatni rivojlantirishda korporativ boshqaruvning o'ziga xos o'rni bor. Iqtisodiy sohada yirik ma'lumotlar va tahlilar tizimlari, davlatning iqtisodiy faoliyatini tahlil qilish, strategik qarorlar qabul qilish va xalqaro tijoratdagi pozitsiyasini aniqlashda yordam beradi.

Davlatning tadbirkorlar va moliyaviy tizimlar uchun samarali kreditlash shakllari o'rganilishi va amalga oshirilishi, iqtisodiy sohadagi tadbirkorlar uchun moliya resurslarini olishni osonlashtiradi. O'zbekiston iqtisodiy maqsadlarini olishda muvaffaqiyat qilish uchun

yuqorida keltirilgan vositalar, siyosat tizimlari va ko'rsatkichlar birgalikda ishlab chiqilishi, sodda foydalanilishi va rivojlanishi kerak.

O'zbekiston davlatida amalga oshirilgan islohotlar moliyaviy sohaning modernizatsiyasiga, iqtisodiy diversifikatsiyaga, investitsiyalarni jalb qilishga va tadbirkorlik muhitini o'zgartirishga yo'naltirilgan. Bu islohotlar o'zlarini moliyaviy sohadagi o'zgarishlarga olib kelib, ularga samarali hisoblash uchun bir nechta tashkilotlar, moliyaviy tizimlar va boshqa vositalar qo'llanilgan.

Islohotlar turlari:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining farmonlari:

- Prezident farmonlari, iqtisodiy sohadagi samarali o'zgarishlarni qo'llab-quvvatlashda katta ahamiyatga ega.
- Moliyaviy sohaning keyinchalik o'zgarishi, investitsiya jalb qilish, yangi sohalar tashkil etish, tadbirkorlik faoliyatini kuchaytirish va korruptsiyaga qarshi kurashish yo'nalishlarida prezident farmonlariga muvofiq amalga oshiriladi.

2. O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisining qonunlari:

- Oliy Majlisning qonunlari tadbirkorlik sohasidagi islohotlarni o'z ichiga oladi. Korporativ boshqaruv, investitsiyalarni jalb qilish, moliyaviy sohada ko'p partiyalilikni yaratish, yangi tashkilotlarni o'rnatish va qo'shimcha hamkorlik shartlari bo'yicha qonunlar qabul qilinadi.

3. Investitsiy va qonunlar:

- Investitsiya qonunlar, mamlakatga investitsiyalarni jalb qilish va moliyaviy sohani rivojlantirish yo'nalishida keng qamrovli tadbirlarni amalga oshirishga oid muvaffaqiyatli qonunlar kiritishda ishlatiladi.
- Investitsiya qabul qilish, investorlarni himoya qilish, tadbirkorlik uchun moliyaviy shartlar yaratish va boshqa yirik iqtisodiy sohalar bo'yicha qonunlar, investitsiya yo'lida qatnashuvchilar uchun afzalliklar va kafolatlar taqdim etishda rol o'ynaydi.

O'zbekiston davlatining islohotlari, moliyaviy sohadagi o'zgarishlarga olib kelib, ularga samarali hisoblash uchun rivojlanayotgan korxona, tashkilotlar, moliyaviy tizimlar va banklar orqali keng jihatdan ochilgan. Bu o'zgarishlar mamlakatning iqtisodiy rivojlanishini mustahkamlashda va inqiroz vaqtni olg'a boshlashda muvaffaqiyatli bo'lishidir.

Moliyaviy siyosat va iqtisodiy islohotlar o'zaro aloqador va mosligini ta'minlashda muhim rol o'ynaydigan bir nechta sabablarni o'z ichiga oladi:

- Moliyaviy siyosat va iqtisodiy islohotlar, davlatning iqtisodiy sohasidagi boshqa yo'nalishlari bilan bir qatorda qo'llanilgan bo'lishi lozim.
- Moliyaviy siyosat, iqtisodiy tuzilish va islohotlar bir-biriga mos kelishi, strategik maqsadlarni olishda yordam bera oladi.
- Moliyaviy siyosat, tadbirkorlik faoliyatini rivojlantirish, korporativ boshqaruvni kuchaytirish va iqtisodiy tarmoqni mustahkamlashda o'ziga xos rolni o'ynaydi.
- Tadbirkorlik va iqtisodiy sohaning o'zgarishlarga olib kelishi, moliyaviy siyosatning o'z ichiga oladi va o'sishini ta'minlaydi.
- Moliyaviy siyosat, mamlakatga investitsiyalarni jalb qilishda muhim ahamiyatga ega. Investitsiyalar mamlakat iqtisodiyoti rivojlanishida katta rolni o'ynaydi.

- Iqtisodiy islohotlar, moliyaviy siyosat va investitsiyalar o'zaro mos kelishda davlatning qo'llab-quvvatlash tizimi, shartnomalar, va soliq qonunlari muvofiqligi juda muhimdir.
- Moliyaviy siyosat va iqtisodiy islohotlar, moliyaviy stabilitetni ta'minlashda muhim rol o'ynaydi. Moliyaviy tizimlardagi islohlar va islohotlar orqali davlat, moliyaviy sohada barqarorlikni saqlaydi va investorlarga ishonch yaratadi.
- Moliyaviy siyosat va islohotlar, tadbirkorlik sohasidagi qo'llab-quvvatni ta'minlashda muhimdir. Shuningdek, soliq va moliyaviy tartibni yaxshi boshqarish, tadbirkorlar uchun qulay sharoitlar yaratish va innovatsiyalarni olib borishda moliyaviy siyosat o'z rolni o'ynaydi.
- Islohotlar o'tkazilgandan so'ng moliyaviy ko'rsatkichlar va natijalar monitoring qilinishi muhimdir. Bu esa, moliyaviy siyosat va islohotlar o'rtasidagi aloqadorlikni, samarali ishlovchi miqdorni va qo'llaniladigan tadbirlarni identifikatsiya qilishda yordam beradi.
- Moliyaviy siyosat, iqtisodiy islohotlar, investitsiyalar va tadbirkorlikni rivojlantirish o'zaro ko'p tarmoqli aloqalarga ega bo'lishi lozim. Bunday aloqalar o'z sohasidagi yangiliklar va yangi tadbirlar bilan tanishish, o'zgarishlarga tez va samarali ta'sir ko'rsatish uchun zarurdir.

Bizning fikrimizcha, moliyaviy siyosat va iqtisodiy islohotlar o'zaro mosligini ta'minlashda, iqtisodiyotning barqaror rivojlanishida va davlatning barcha sohalarini samarali boshqarishida bir-biriga qo'llab-quvvat qilishi kerak. Bu holatda, davlat iqtisodiy sohasidagi muammolarini chuqur tahlil qilishi, islohotlarni o'z vaqtida va e'tiborli boshqarishi juda muhimdir.

O'ylaymizki hozirda O'zbekiston davlati tomonidan o'tkazilgan islohotlar natijalarini o'rganishda birinchi bo'lib, real iqtisodiy ko'rsatkichlar, masalan, miqdoriy iqtisodiy o'sish, korrupsiyaga qarshi kurash, xususiy sektordagi rivojlanish kabi ko'rsatkichlarga e'tibor qaratilib kelinmoqda. Sanoat sohasidagi islohotlar natijasida, o'zbek iqtisodiyoti sanoat tarmoqlarining o'sishi va yangi texnologiyalarni o'rganish yo'nalishidagi ko'rsatkichlar boyicha o'zgarishlar ko'zlanganligi hammamizga ma'lumdir. Lekin, o'tkazilgan islohotlar бўлишига қарамасдан 2023-yilda O'zbekistonga to'g'ridan-to'g'ri investitsiyalar 16 foizga kamaydi.

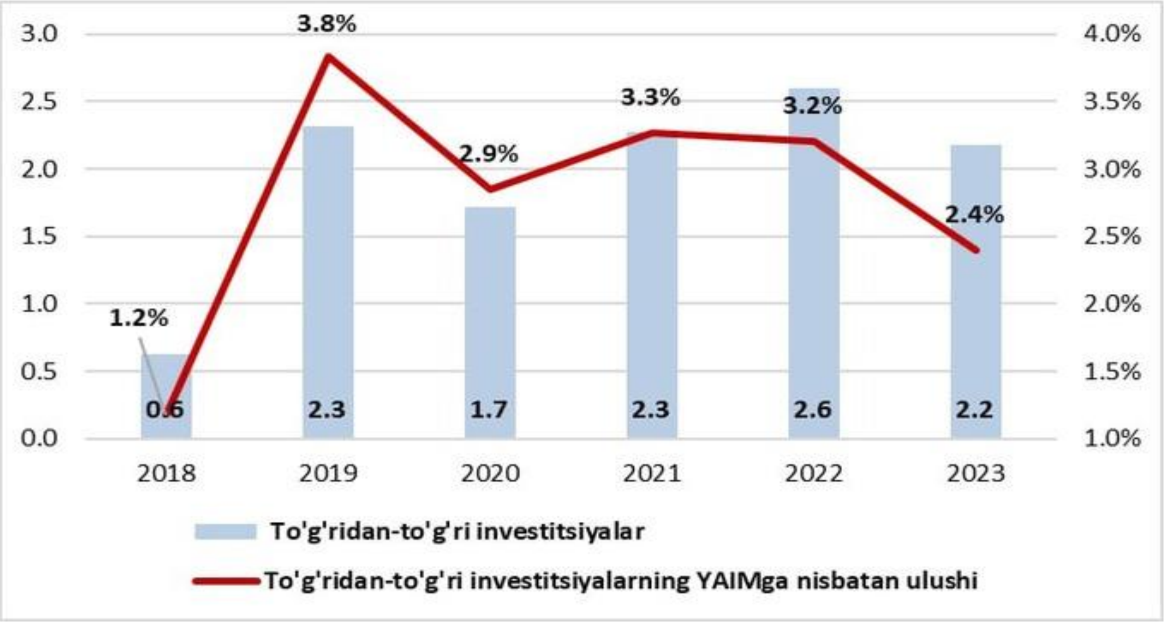

Islohotlar moliyaviy sohadagi o'zgarishlarga olib kelishi natijasida, davlat iqtisodiy sohasidagi moliyaviy stabilizatsiya va samarali boshqaruv tizimi yaratilganligi mustaqil fikr bildirishda muhim rolni o'ynaydi.

Ishsizlik darajasining kamayishi, yangi ish o'rinlari yaratish va kasb-hunar ta'limining rivojlantirilishiga qaratilgan e'tibor mustaqil fikr bildirishda muhimdir. Islohotlar natijasida, o'zbek iqtisodiyoti o'zaro savdo tarmoqlarini rivojlantirib, xalqaro hamkorlikni oshirishga yo'naltirilganligi kelib chiqadi. Bu hamkorlik orqali xalqaro savdo va investitsiyalarni jalb qilish juda muhim hisoblanadi.

Адабиётлар/Литература/References:

1. Sh.M Mirziyoyev "2017 — 2021-yillarda O'zbekiston Respublikasini rivojlantirish-ning beshta ustuvor yo'nalishi bo'yicha - Harakatlar strategiyasi".
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.M. Mirziyoevning Oliy Majlisga Murojaatnomasi. //http://uza.uz/oz/politics/zbekiston-respublikasi-prezidenti-shavkat-mirziyeevning-oliy-25-01-2020.
3. Mirzayev K.Zh., Azizkulov B.X. Priorities for improving software efficiency in the digital economy. Psychology and education (2021) 58(2): 5866-5873 ISSN: 00333077 5866 www.psychologyandeducation.net.
4. Abdukarimov A., Rashidov A. Ma'lumotlar bazalarining–biznesni tashil etish va samaradorligini oshirishdagi roli //Zamonaviy innovatsion tadqiqotlarning dolzarb muammolari va rivojlanish tendensiyalari: yechimlar va istiqbollar. – 2022. – T.
5. Rashidov A. Iqtisodiyotni tartibga solishda notarif usullarining orni va ahamiyati //Arxiv nauchnыx issledovaniy. – 2022.
6. Rashidov U., Rashidov A. Iqtisodiyotni tartibga solishda notarif usullarining orni va ahamiyati //Voprosы usileniya pozitsiy Uzbekistana v mejdunarodnoy torgovle i optimizatsii yego integratsii v mirovoy rыnok v usloviyax globalnoy transformatsii. – 2021. – T.

SCIENCEPROBLEMS.UZ

ИЖТИМОИЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИНГ ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ

№ S/3(4) – 2024

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО-ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

Ижтимоий-гуманитар фанларнинг долзарб муаммолари” электрон журнали 2020 йил 6 август куни 1368-сонли гувоҳнома билан давлат рўйхатига олинган.

Муассис: “SCIENCEPROBLEMS TEAM” масъулияти чекланган жамияти

Таҳририят манзили:

100070. Тошкент шаҳри, Яккасарой тумани, Кичик Бешёғоч кўчаси, 70/10-уй. Электрон манзил: scienceproblems.uz@gmail.com

Боғланиш учун телефонлар:

(99) 602-09-84 (telegram).